

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2020/1294

z dnia 15 września 2020 r.

w sprawie unijnego mechanizmu finansowania energii ze źródeł odnawialnych

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (UE) 2015/652 oraz uchylecia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 33,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W rozporządzeniu (UE) 2018/1999 w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu określono niezbędne podstawy prawne racjonalnego pod względem kosztów, przejrzystego i przewidywalnego zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu. Jego zamierzeniem jest osiągnięcie celów unii energetycznej oraz realizacja długoterminowych zobowiązań Unii do redukcji emisji gazów cieplarnianych zgodnie z porozumieniem paryskim, a w szczególności osiągnięcie założeń i celów w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej.
- (2) W dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 ⁽²⁾ wprowadzono nowy wiążący cel unijny dotyczący energii ze źródeł odnawialnych polegający na zapewnieniu do 2030 r. 32-procentowego udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto.
- (3) Aby osiągnąć wiążący unijny cel dotyczący co najmniej 32-procentowego udziału energii ze źródeł odnawialnych do 2030 r., państwa członkowskie muszą przyczynić się do jego realizacji za pomocą udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto. Podstawą realizacji ogólnego unijnego wiążącego celu są obowiązki państw członkowskich dotyczące zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych w sektorze ogrzewania i chłodzenia oraz w sektorze transportu zgodnie z art. 23 i 25 dyrektywy (UE) 2018/2001. Ponadto w rozporządzeniu (UE) 2018/1999 określono orientacyjną trajektorię na okres 2021–2030 prowadzącą do wkładu każdego z państw członkowskich w odnawialne źródła energii oraz do osiągnięcia unijnego celu, a trzy terminy osiągnięcia punktów odniesienia wyznaczono na rok 2022, 2025 i 2027.
- (4) Aby umożliwić odpowiednie monitorowanie i wczesne podejmowanie działań naprawczych przez państwa członkowskie i Komisję, Komisja powinna oceniać, czy osiągnięto te punkty odniesienia wyznaczone na rok 2022, 2025 i 2027, m.in. na podstawie wymaganych od państw członkowskich zintegrowanych krajowych sprawozdań z postępów w dziedzinie energii i klimatu.

⁽¹⁾ Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1.

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82).

- (5) W przypadku gdy Komisja stwierdzi w tym kontekście, że przynajmniej jeden punkt odniesienia dla Unii nie został spełniony, państwa członkowskie, które nie osiągnęły swojego krajowego punktu odniesienia, powinny zapewnić wdrożenie dodatkowych środków, aby wyeliminować rozbieżność z unijnym celem dotyczącym odnawialnych źródeł energii na 2030 r. Jednym z takich środków może być dokonanie dobrowolnej wpłaty na rzecz unijnego mechanizmu finansowania energii ze źródeł odnawialnych w celu wyeliminowania rozbieżności, częściowo lub całkowicie, jeżeli chodzi o krajowe punkty odniesienia, w zakresie, w jakim energia ze źródeł odnawialnych wytworzona przez instalacje otrzymujące wsparcie z mechanizmu finansowania powinna być przypisywana w danych statystycznych uczestniczącym państwom członkowskim stosownie do wysokości ich płatności. Mechanizm ten powinien ułatwić państwom członkowskim skorzystanie z możliwości zwiększenia sektorowego udziału energii ze źródeł odnawialnych w sektorach elektroenergetycznym, ciepłowniczym i chłodniczym oraz w sektorze transportu.
- (6) W dyrektywie (UE) 2018/2001 wymaga się, by Komisja wspierała ambicję państw członkowskich w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych za pośrednictwem sprzyjających ram, w tym dzięki większemu wykorzystaniu funduszy Unii. Celem tego wsparcia powinno być wzmniejszenie kosztów kapitału w przypadku projektów w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych oraz zacieśnienie współpracy regionalnej między państwami członkowskimi i między państwami członkowskimi a państwami trzecimi w drodze wspólnych projektów, wspólnych systemów wsparcia oraz otwierania systemów wsparcia na rzecz energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych dla producentów zlokalizowanych w innych państwach członkowskich. W związku z tym – i z zastrzeżeniem wymogów określonych w art. 5 dyrektywy (UE) 2018/2001 – udział państwa członkowskiego w mechanizmie można uznać za otwarcie systemów wsparcia na rzecz energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.
- (7) W celu wsparcia wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych w całej Unii mechanizm ten powinien przyczyniać się do stworzenia sprzyjających ram, w szczególności przez zapewnienie wsparcia w formie pożyczek i dotacji.
- (8) Aby wspierać realizację tego dwójakiego celu, czyli funkcję eliminowania rozbieżności ustanowioną rozporządzeniem (UE) 2018/1999 oraz sprzyjające ramy ustanowione w dyrektywie (UE) 2018/2001, w rozporządzeniu (UE) 2018/1999 uprawniono Komisję do przyjęcia aktów wykonawczych w celu określenia przepisów koniecznych do utworzenia i funkcjonowania unijnego mechanizmu finansowania energii ze źródeł odnawialnych.
- (9) Rozporządzenie (UE) 2018/1999 przewiduje, że w ramach tego mechanizmu możliwe będzie uzyskanie środków z płatności dokonywanych przez państwa członkowskie, z funduszy unijnych lub wkładów sektora prywatnego. Takie środki należy uwzględnić osobno, jako określone źródła funduszy w ramach linii budżetowej mechanizmu.
- (10) Zgodnie z art. 33 rozporządzenia 2018/1999 dodatkowe płatności dokonywane przez państwa członkowskie w celu finansowania poszczególnych pozycji wydatków, takie jak wsparcie dla nowych projektów w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych w Unii, należy traktować zgodnie z art. 21 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046⁽⁷⁾ w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii jako zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel. Komisja powinna zapewnić przejrzystość, jeżeli chodzi o wykonanie zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel, regularnie składając państwom członkowskim sprawozdania.
- (11) Unijne finansowanie w ramach mechanizmu można połączyć z finansowaniem z innych unijnych programów w przypadkach, gdy przewidziano to w odpowiednim akcie podstawowym oraz na warunkach określonych takim akcie.
- (12) Koordynację z innymi instrumentami wsparcia inwestycji i funduszami lub programami oraz działaniami łączonymi w ramach unijnego instrumentu wsparcia inwestycji można byłoby wykorzystać, aby ułatwić osiągnięcie celów mechanizmu, w szczególności przez umożliwienie zmniejszenia kosztów kapitału w przyjmujących państwach członkowskich, zachęcając tym samym do inwestowania w projekty w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych.
- (13) Koordynacja unijnego i krajowego wsparcia na rzecz nowych projektów w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych może opierać się na długoterminowym harmonogramie publikowanym na podstawie art. 6 ust. 3 dyrektywy (UE) 2018/2001.

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

- (14) Wkłady sektora prywatnego mogą odgrywać istotną rolę w finansowaniu mechanizmu i wspierać wykorzystanie projektów w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych w ramach tego mechanizmu. Wkłady te powinny liczyć się jako dodatek do unijnego wiążącego celu wynoszącego co najmniej 32 %. Tym samym wkłady sektora prywatnego mogą wnieść wartość dodaną oraz zapewnić dodatkowość projektów. W związku z tym, aby zwiększyć przejrzystość takiej dodatkowości, energia ze źródeł odnawialnych wytworzona dzięki projektom otrzymującym wsparcie w ramach wkładu z sektora prywatnego może być związana z ogólnounijnym oznakowaniem ekologicznym, o którym mowa w art. 19 ust. 13 dyrektywy (UE) 2018/2001, zgodnie z systematyką zrównoważonego finansowania. Zachętę do wnoszenia wkładów przez sektor prywatny stanowi możliwość wystąpienia przez podmiot prywatny, który wnosi wkład w mechanizm, o otrzymanie gwarancji pochodzenia w odniesieniu do produkcji energii odpowiadającej jego wkładowi, którą to gwarancję można wydać w odniesieniu do produkcji energii ze źródeł odnawialnych zgodnie z art. 19 dyrektywy (UE) 2018/2001 i zgodnie z przepisami krajowymi.
- (15) W rozporządzeniu (UE) 2018/1999 przewidziano wsparcie w ramach mechanizmu m.in. w formie dopłaty do ceny rynkowej. Procedury przetargowe, o których mowa w art. 33 wspomnianego rozporządzenia, będą realizowane za pośrednictwem wsparcia finansowego w ramach mechanizmu w formie dotacji.
- (16) W ramach mechanizmu powinny być terminowo udostępniane odpowiednie zasoby finansowe dla projektów wybranych w ramach przetargu, co może obejmować wypłacanie wsparcia na inwestycje z góry lub na podstawie osiągnięcia celów pośrednich.
- (17) Ponadto zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/1999 w ramach mechanizmu można zapewnić wsparcie w postaci instrumentów finansowych takich jak niskooprocentowane pożyczki. W celu wdrożenia tych instrumentów finansowych i jednocześnie w celu zapewnienia spójności z działaniami na rzecz usprawnienia unijnych instrumentów finansowych w ramach wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 należy zapewnić takie wsparcie za pomocą innych unijnych instrumentów lub programów. Opłacalność wsparcia można poprawić, łącząc zwrotne formy wsparcia finansowego z bezzwrotnymi formami wsparcia, na przykład poprzez wkłady na działania łączone w ramach unijnego instrumentu wsparcia inwestycji.
- (18) W ramach mechanizmu należy przydzielać wsparcie za pośrednictwem konkurencyjnych zaproszeń do składania wniosków dotyczących nowych projektów w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych, a wszystkie technologie określone jako technologie energii ze źródeł odnawialnych na podstawie dyrektywy (UE) 2018/2001 powinny kwalifikować się do otrzymania wsparcia w ramach mechanizmu finansowania. Magazynowanie energii może kwalifikować się do wsparcia w ramach mechanizmu tylko wtedy, gdy jest stosowane w połączeniu z nową zdolnością wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych. Projekty w zakresie energii ze źródeł odnawialnych wspierane w ramach mechanizmu powinny być zgodne z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami dotyczącymi ochrony środowiska oraz w pełni zgodne z prawem międzynarodowym.
- (19) Na podstawie preferencji wyrażonych przez przyjmujące państwa członkowskie oraz państwa członkowskie wnoszące wkład Komisja powinna być w stanie, zgodnie z kryteriami określonymi w art. 4 ust. 5 dyrektywy (UE) 2018/2001, ograniczyć procedury udzielenia dotacji do konkretnych technologii, w przypadku gdy otwarcie systemów wsparcia dla wszystkich producentów energii ze źródeł odnawialnych prowadziłyby do nieoptymalnego wyniku, w szczególności jeżeli chodzi o energię elektryczną.
- (20) Komisja może, zgodnie z art. 3 ust. 5 dyrektywy (UE) 2018/2001 oraz na podstawie preferencji wyrażonych przez przyjmujące państwa członkowskie oraz państwa członkowskie wnoszące wkład, organizować specjalne procedury udzielenia dotacji, których celem jest wspieranie projektów o małej skali lub projektów innowacyjnych, w tym projektów w regionach najbardziej oddalonych oraz na odizolowanych i małych wyspach, w ramach wkładu mechanizmu w sprzyjające ramy.
- (21) Procedura udzielenia dotacji w ramach mechanizmu powinna zapewniać wystarczającą konkurencję, by umożliwić wnioskodawcom ujawnienie prawdziwych kosztów oraz by zapobiegać zachowaniom mającym znamiona zwoju, w celu minimalizacji kosztów transakcji dla Komisji oraz dla wnioskodawców, a także w celu zwiększenia prawdopodobieństwa, że wybrany wnioskodawca stworzy nowe projekty w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych.
- (22) Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/1999 wsparcie dla projektów finansowanych z dobrowolnych płatności uiszczanych przez państwa członkowskie i przeznaczonych przez państwo członkowskie na wyeliminowanie rozbieżności z orientacyjną trajektorią krajową powinno być przyznawane projektom o najniższych kosztach lub dopłatach. Inne kryteria udzielenia dotacji, a także kryteria kwalifikowalności lub wyboru mogą zostać ustanowione dla projektów w ramach funkcji stwarzania warunków realizowanej przez mechanizm, w tym w odniesieniu do wpływu projektów na środowisko.

- (23) Wpłata wsparcia w ramach mechanizmu powinna być także związana także ze zweryfikowanym wzrostem zdolności w zakresie wytwarzania energii odnawialnej lub produkcji energii ze źródeł odnawialnych w sektorach energii elektrycznej, ciepłowniczym i chłodniczym oraz transportu, będącym skutkiem projektów, na które udzielono dotacji w ramach mechanizmu. Takie rezultaty należy określać w umowie o udzielenie dotacji, a istotnie słabsze rezultaty w porównaniu z planowanym zwiększeniem mocy (kW) lub ilości dostarczanej energii określonym w umowie o udzielenie dotacji mogą prowadzić do zastosowania odpowiednich przepisów rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 regulujących zawieszenie, zakończenie obowiązywania i obniżenie przez organ udzielający dotacji.
- (24) Mechanizm należy wdrażać zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami i wykonania określonymi w rozporządzeniu (UE, Euratom) 2018/1046. W szczególności Komisja powinna przedsięwziąć odpowiednie środki w celu zapewnienia, w przypadku realizacji działań finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, ochrony interesów finansowych Unii, na przykład poprzez stosowanie środków zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i innym bezprawnym działaniom, poprzez skuteczne kontrole oraz, w razie wykrycia nieprawidłowości, oszustw lub naruszeń przepisów, poprzez odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych.
- (25) W przypadku niepowodzenia procedury udzielenia dotacji Komisja powinna zaproponować państwu członkowskiemu wnoszącemu wkład możliwość odzyskania kwoty, którą takie państwo wniosło, albo państwo to powinno poczekać, aż Komisja zorganizuje kolejne zaproszenie do składania wniosków, pod warunkiem że istnieje możliwość automatycznego przeniesienia środków w ramach mechanizmu uznawanych za zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel. W tym celu należy ustanowić odpowiedni system księgowości. Jeżeli państwo członkowskie czeka, aż Komisja zorganizuje nowe zaproszenie, do czasu zorganizowania nowego zaproszenia należy uznać, że przedsięwzięło dodatkowe środki zgodnie z art. 32 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2018/1999.
- (26) W przypadku niepowodzenia wnioskodawcy w realizacji projektu oraz w celu ochrony uzasadnionych oczekiwań państw członkowskich należy uznać, że państwa członkowskie uczestniczące w projekcie, którego realizacja przez wnioskodawcę się nie powiodła, przedsięwzięły dodatkowe środki zgodnie z art. 32 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2018/1999 w odniesieniu do ilości energii obliczonej i rozliczonej osobno przez Komisję na podstawie przewidywanej mocy wytwórczej, wkładu finansowego wniesionego przez państwo członkowskie i cen maksymalnych mających zastosowanie dla zaproszenia do składania wniosków, w którym państwo członkowskie zobowiązało się uczestniczyć, na okres, w którym projekt przyniosłby statystyczne korzyści zgodnie z art. 27 ust. 2. Powinno to odbywać się bez uszczerbku dla celu polegającego na uzyskaniu w Unii do 2030 r. co najmniej 32 % udziału energii ze źródeł odnawialnych zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001.
- (27) W odniesieniu do procedur udzielenia dotacji Komisja powinna wdrożyć mechanizm finansowania bezpośrednio lub za pośrednictwem agencji wykonawczej. Zgodnie z art. 69 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 Komisja powinna, w stosownych przypadkach, być w stanie przekazać określone zadania wdrożeniowe agencji wykonawczej, takie jak przygotowanie zaproszeń do składania wniosków, procedura oceny, zarządzanie umowami dotacjami oraz monitorowanie wdrażania projektu. Jeżeli chodzi o wsparcie w jakiegokolwiek innej niż dotacje postaci określonej w rozporządzeniu (UE, Euratom) 2018/1046, będzie ono realizowane za pośrednictwem innych unijnych instrumentów lub programów w drodze powierzenia zadań związanych z wykonaniem budżetu.
- (28) Zgodnie z art. 33 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2018/1999 przyjmujące państwa członkowskie zachowują prawo do decydowania, czy – i jeśli tak, to na jakich warunkach – umożliwiają one instalacjom znajdujących się na ich terytorium otrzymywanie wsparcia w ramach mechanizmu. Zgodnie z tym przepisem przyjmujące państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyrażenia swoich preferencji, jeżeli chodzi o zaproszenia do składania wniosków, które mają być prowadzone w ramach mechanizmu, na tyle, na ile są one związane z realizacją projektu na ich terytorium, w tym w odniesieniu do wpływu projektów na środowisko.
- (29) Biorąc po uwagę dwa cele mechanizmu, czyli z jednej strony eliminowanie rozbieżności w kontekście art. 33 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2018/1999, a z drugiej – wspieranie sprzyjających ram zgodnie z art. 33 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2018/1999, państwa członkowskie powinny odgrywać ważną rolę we wdrażaniu mechanizmu.
- (30) Energia ze źródeł odnawialnych wytwarzana każdego roku przez instalacje, które otrzymują bezzwrotne wsparcie finansowe w ramach mechanizmu finansowania, powinna być przypisywana w danych statystycznych uczestniczącym państwom członkowskim stosownie do wysokości ich wkładu finansowego oraz do rozkładu statystycznych korzyści między państwami członkowskimi wnoszącymi wkład i przyjmującymi państwami członkowskimi ustalonego w danym zaproszeniu do składania wniosków. Energię ze źródeł odnawialnych przypisywaną w danych statystycznych należy uwzględnić w obliczaniu udziału odnawialnych źródeł energii uczestniczących państw członkowskich zgodnie z art. 7 dyrektywy (UE) 2018/2001. W okresie między podpisaniem umowy o udzielenie dotacji na projekt a rozpoczęciem wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych w ramach tego projektu należy uznać, że uczestniczące państwa członkowskie przedsięwzięły dodatkowe środki zgodnie z art. 32 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2018/1999 w odniesieniu do ilości energii obliczonej na podstawie przewidywanej mocy wytwórczej tego projektu, odpowiedniego wkładu finansowego i cen maksymalnych mających zastosowanie do zaproszenia do składania

wniosków. Po upływie tego okresu należy uznać, że państwa członkowskie przedsięwzięły dodatkowe środki zgodnie z art. 32 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2018/1999 w odniesieniu do rzeczywistej wytworzonej energii. Energii ze źródeł odnawialnych produkowanej przez instalacje, które sfinansowano wyłącznie z innych źródeł niż płatności państw członkowskich, nie należy wliczać w danych statystycznych do wkładów państw członkowskich, ale do unijnego celu dotyczącego co najmniej 32-procentowego udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii do 2030 r.

- (31) Zarówno państwa członkowskie wnoszące wkład, jak i przyjmujące państwa członkowskie zachęca się zatem na wiele sposobów do udziału w mechanizmie, w związku z czym powinny one odnosić korzyść z przydziału statystycznych korzyści. Jeżeli chodzi o państwa członkowskie wnoszące wkład, w ramach mechanizmu powinno się oferować im możliwość otrzymania przypisywania energii ze źródeł odnawialnych za każde wpłacone euro, korzystania z oszczędności kosztów i taniego potencjału w zakresie energii odnawialnej we wszystkich sektorach w stosunku do ściśle krajowego wdrażania odnawialnych źródeł energii, a także korzystania z niskich kosztów transakcji. Ponadto mechanizm powinien ułatwiać osiągnięcie podstawowego celu w zakresie odnawialnych źródeł energii na rok 2020.
- (32) W ramach mechanizmu przyjmujące państwa członkowskie powinny móc uzyskać, potencjalnie bez kosztów, wiele korzyści, powinny odnosić korzyści z lokalnych inwestycji i tworzenia miejsc pracy, z redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz lepszej jakości powietrza, modernizować swoje krajowe systemy energetyczne oraz zmniejszyć zależność od importu. Ponadto przyjmujące państwa członkowskie powinny odnieść statystyczne korzyści w związku z kosztami, które generuje projekt, na przykład kosztami sieci. Aby pokryć te koszty, uzasadnione jest otrzymywanie statystycznych korzyści przez przyjmujące państwa członkowskie również wtedy, gdy instalacja została sfinansowana z innych źródeł niż płatności państw członkowskich.
- (33) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Komitetu ds. Unii Energetycznej ustanowionego na mocy art. 44 rozporządzenia (UE) 2018/1999,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

W niniejszym rozporządzeniu określono przepisy konieczne do wdrożenia i działania unijnego mechanizmu finansowania energii ze źródeł odnawialnych (zwanego dalej „mechanizmem”).

Artykuł 2

Cele

1. Mechanizm służy wspieraniu wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w całej Unii.
2. W tym celu mechanizm pełni następujące dwie funkcje:
 - a) stanowi wsparcie dla nowych projektów w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych w Unii w celu wyeliminowania rozbieżności z orientacyjną trajektorią Unii zgodnie z art. 33 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2018/1999 („funkcja eliminowania rozbieżności”);
 - b) przyczynia się do stworzenia sprzyjających ram zgodnie z art. 33 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2018/1999, stanowiąc wsparcie dla wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych w całej Unii bez względu na rozbieżność z orientacyjną trajektorią Unii („funkcja stwarzania warunków”).
3. O ile nie przewidziano inaczej w niniejszym rozporządzeniu, w ramach mechanizmu przydzielane będą jego zasoby na potrzeby wsparcia wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w całej Unii zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym rozporządzeniu bez rozróżniania dwóch funkcji, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu.

Artykuł 3

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „mechanizm” oznacza unijny mechanizm finansowania energii ze źródeł odnawialnych, o którym mowa w art. 33 rozporządzenia (UE) 2018/1999;
- 2) „funkcje mechanizmu” oznaczają zarówno funkcję eliminowania rozbieżności, jak i funkcję stwarzania warunków realizowane przez unijny mechanizm finansowania energii ze źródeł odnawialnych;
- 3) „państwo członkowskie wnoszące wkład” oznacza państwo członkowskie, które dokonuje bezpośredniej płatności na rzecz mechanizmu zgodnie z art. 33 ust. 1 lub 2 rozporządzenia (UE) 2018/1999;
- 4) „przyjmujące państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie, które zezwala na zainstalowanie na swoim terytorium fizycznych instalacji do produkcji energii ze źródeł odnawialnych finansowanych w ramach mechanizmu;
- 5) „uczestniczące państwa członkowskie” oznaczają zarówno państwa członkowskie wnoszące wkład, jak i przyjmujące państwa członkowskie;
- 6) „promotor projektu” oznacza osobę lub podmiot, które realizują projekt w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych;
- 7) „fundusze unijne” oznaczają dowolną formę wsparcia finansowego ze strony Unii, niezależnie od tego, czy pochodzi ono z budżetu Unii Europejskiej, w tym unijne instrumenty i fundusze na rzecz wsparcia inwestycji lub programy obejmujące instrumenty finansowe;
- 8) „dobrowolna wpłata” oznacza płatność dokonaną przez państwa członkowskie na potrzeby realizacji funkcji eliminowania rozbieżności zgodnie z art. 33 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2018/1999;
- 9) „dodatkowe płatności” oznaczają płatności dokonane bezpośrednio przez państwa członkowskie na potrzeby realizacji funkcji stwarzania warunków zgodnie z art. 33 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (UE) 2018/1999;
- 10) „płatność” oznacza zarówno dodatkową płatność, jak i dobrowolną wpłatę;
- 11) „koordynacja” oznacza koordynację mechanizmu finansowania i dowolnego innego unijnego lub krajowego instrumentu finansowania zgodnie z art. 24;
- 12) „działanie łączone” oznacza działanie wspierane z budżetu Unii, łączące bezzwrotne i zwrotne formy wsparcia albo zwrotne formy wsparcia z budżetu Unii ze zwrotnymi formami wsparcia z instytucji finansowania rozwoju lub innych publicznych instytucji finansowych, a także z komercyjnych instytucji finansowych i od inwestorów komercyjnych;
- 13) „cena maksymalna” oznacza maksymalną cenę za kWh lub kW, którą można podać w ramach określonego zaproszenia, a powyżej której wnioski będą wyłączone z procedury udzielenia dotacji;
- 14) „energia ze źródeł odnawialnych” lub „energia odnawialna” mają takie samo znaczenie jak znaczenie nadane im w art. 2 pkt 1 dyrektywy (UE) 2018/2001;
- 15) „dodatkowa jednostka” oznacza określoną ilość mocy wytwórczej (kW) lub wygenerowanej energii (kWh) zgodnie z art. 7 dyrektywy (UE) 2018/2001, które można przypisać wyłącznie zapewnieniu wsparcia w ramach mechanizmu;
- 16) „płatność na podstawie oferowanej ceny” (ang. *pay-as-bid*) oznacza procedurę udzielenia dotacji, w której wnioskodawcom udziela się wsparcia w formie dotacji odpowiadającego cenie za każdą dodatkową jednostkę oferowanej w ich wniosku;
- 17) „płatność na podstawie jednolitej ceny” (ang. *pay-as-clear*) oznacza procedurę udzielenia dotacji, w której wnioskodawcom udziela się wsparcia w formie dotacji odpowiadającego cenie za każdą dodatkową jednostkę określanej w momencie rozliczenia procedury przyznawania dotacji;
- 18) „zmienna premia” oznacza wsparcie operacyjne w formie premii za kWh obliczanej jako różnica między średnią ceną hurtową w strefie cenowej, w której zlokalizowana jest instalacja, i ceną określoną w procedurze udzielenia dotacji;
- 19) „stała premia” oznacza wsparcie operacyjne w formie premii za kWh doliczanej do ceny rynkowej, której kwotę określa się w procedurze udzielenia dotacji;
- 20) „wsparcie inwestycji” oznacza płatności w ramach mechanizmu związane z zainstalowaniem mierzonej w kW mocy wytwórczej dodatkowych jednostek;
- 21) „wsparcie operacyjne” oznacza wkład w ramach mechanizmu powiązany z ciągłą działalnością przedsięwzięcia, wypłacany na każdą wygenerowaną dodatkową jednostkę mierzoną w kWh.

Artykuł 4

Źródła finansowania

1. Zgodnie z art. 33 rozporządzenia (UE) 2018/1999 działania w ramach mechanizmu mogą być finansowane z płatności dokonywanych przez państwa członkowskie, z funduszy unijnych lub wkładów sektora prywatnego.
2. Państwa członkowskie mogą zasilać mechanizm dobrowolnymi wpłatami zgodnie z art. 32 ust. 3 lit. d) rozporządzenia (UE) 2018/1999 lub dodatkowymi płatnościami zgodnie z art. 33 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (UE) 2018/1999.
3. Zgodnie z odpowiednimi aktami podstawowymi budżet mechanizmu może być zasilany z innych programów Unii. Jeżeli przewidziano tak w tych odpowiednich aktach podstawowych, wkład ten zostanie wykorzystany zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia, w szczególności w celu wsparcia sprzyjających ram zgodnie z art. 3 ust. 5 dyrektywy (UE) 2018/2001. Komisja decyduje o tym, na które zaproszenia wykorzystać ten wkład.
4. Mechanizm może otrzymać wkład z sektora prywatnego od dowolnego podmiotu prywatnego – osoby fizycznej lub prawnej. Przed wniesieniem swojego wkładu na potrzeby mechanizmu podmiot prywatny może wskazać preferowane zaproszenie do składania wniosków, które zamierza wesprzeć, lub rodzaj technologii lub końcowego zastosowania, któremu chce udzielić wsparcia, bez zakłócania konkurencji na rynku, oraz może wystąpić o otrzymanie gwarancji pochodzenia, którą można wydać w odniesieniu do produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Komisja może uwzględnić tę preferencję, jednak nie jest ona dla niej wiążąca. W terminie trzech miesięcy od otrzymania informacji na temat ostatecznych elementów zaproszenia do składania wniosków podmiot prywatny wnosi swój wkład do mechanizmu.

Artykuł 5

Realizacja i formy finansowania

1. Program jest realizowany według metody zarządzania bezpośredniego zgodnie z rozporządzeniem finansowym lub według metody zarządzania pośredniego z podmiotami, o których mowa w art. 62 ust. 1 lit. c) rozporządzenia finansowego.
2. Zgodnie z art. 33 rozporządzenia (UE) 2018/1999 mechanizm służy realizacji celów określonych w art. 2 poprzez zapewnianie finansowania w dowolnej formie wskazanej w rozporządzeniu (UE, Euratom) 2018/1046, w tym w formie dotacji. Może również zapewniać finansowanie w formie instrumentów finansowych w ramach działań łączonych.
3. Mechanizm może służyć realizacji jego celów określonych w art. 2 również poprzez przyznawanie wsparcia finansowego w połączeniu z innymi instrumentami oraz programami unijnymi, jak określono w rozdziale III.

Artykuł 6

Wkład mechanizmu w sprzyjające ramy

1. Mechanizm przyczynia się do stworzenia sprzyjających ram zgodnie z art. 33 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2018/1999, między innymi w celu zmniejszenia kosztu kapitału w przypadku projektów w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych oraz zacieśnienia współpracy regionalnej między państwami członkowskimi i między państwami członkowskimi a państwami trzecimi. W tym celu:
 - a) Komisja może przydzielić fundusze unijne otrzymane zgodnie z art. 4 ust. 3;
 - b) wsparcie przyznane w ramach mechanizmu można skoordynować z finansowaniem z innych krajowych lub unijnych programów lub instrumentów zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia.
2. W przypadku gdy mechanizm służy udzieleniu wsparcia w ramach wkładu w sprzyjające ramy, zastosowanie mają odpowiednio zasady procedury udzielania dotacji zgodnie z art. 15 ust. 4 i wszelkie inne właściwe przepisy niniejszego rozporządzenia.

ROZDZIAŁ II

BEZZWROTNE WSPARCIE W FORMIE DOTACJI

SEKCJA I

Wyrażenie zainteresowania przez państwa członkowskie oraz procedura udzielenia dotacji

Artykuł 7

Wyrażenie zainteresowania przez państwa członkowskie

1. Co roku Komisja wzywa państwa członkowskie do wyrażenia swojego zainteresowania wzięciem udziału w roli wnoszącego wkład lub przyjmującego państwa członkowskiego w procedurach udzielenia dotacji organizowanych w ramach mechanizmu i udostępnia państwu członkowskiemu orientacyjny harmonogram obejmujący kroki proceduralne, począwszy od wyrażenia zainteresowania po zaproszenia do składania wniosków, a także wskazanie planowanego terminu organizacji kolejnego zaproszenia do wyrażenia zainteresowania przez Komisję.
2. Państwa członkowskie zainteresowane wzięciem udziału w roli przyjmującego państwa członkowskiego oraz, w stosownych przypadkach i zgodnie z art. 11 dyrektywy (UE) 2018/2001, państwa trzecie przekazują Komisji co najmniej poniższe informacje na temat:
 - a) maksymalnej całkowitej mocy lub energii wygenerowanej ze źródeł odnawialnych na terytorium przyjmującego państwa członkowskiego, dostępnych na potrzeby projektów wspieranych w ramach mechanizmu, w stosownych przypadkach, w przeliczeniu na technologię i rok;
 - b) preferowanych technologii lub sektorów zastosowań końcowych;
 - c) maksymalnej mocy lub energii wygenerowanej ze źródeł odnawialnych w ramach projektów, w stosownych przypadkach, w ramach danej technologii;
 - d) wszelkich ograniczeń lokalizacyjnych lub geograficznych, jeżeli istnieją;
 - e) wymaganego minimalnego udziału statystycznych korzyści, który zgodnie z art. 27 należy przekazać przyjmującemu państwu członkowskiemu, w stosownych przypadkach w odniesieniu do danej technologii, w tym oszacowania kosztów integracji systemu;
 - f) wskazania dla każdej technologii mającego zastosowanie do promotorów projektu krajowego systemu regulacyjnego w odniesieniu do podziału kosztów sieci;
 - g) wszelkich pozostałych preferencji lub ograniczeń, włącznie z kryteriami środowiskowymi, wraz z wyjaśnieniem.
3. Państwa członkowskie zainteresowane wzięciem udziału w roli państwa członkowskiego wnoszącego wkład przekazują Komisji co najmniej poniższe informacje na temat:
 - a) ilości wygenerowanej energii odnawialnej, wyrażonej w kWh, którą zamierzają wspierać za pośrednictwem mechanizmu oraz z której zamierzają korzystać pod względem przydziału statystycznego;
 - b) orientacyjnego maksymalnego budżetu w przeliczeniu na kWh/kW, który mogą wypłacić z tytułu ich statystycznych korzyści;
 - c) maksymalnego planowanego wkładu finansowego w EUR w mechanizm finansowania w przeliczeniu na procedurę udzielenia dotacji;
 - d) preferencji dotyczących procedur udzielenia dotacji, które są neutralne pod względem technologii, dotyczą wielu technologii, konkretnych technologii, konkretnych projektów lub konkretnych zastosowań końcowych, zgodnie z kryteriami określonymi w art. 4 ust. 5 dyrektywy (UE) 2018/2001;
 - e) wymaganego minimalnego udziału statystycznych korzyści, który zgodnie z art. 27 należy im przekazać, w stosownych przypadkach w odniesieniu do danej technologii;
 - f) innych preferencji mających znaczenie dla ich wkładu finansowego, włącznie z kryteriami środowiskowymi.
4. Nie naruszając przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 1049/2001 (*), Komisja nie upublicznia żadnych informacji przekazanych przez państwo członkowskie w ramach wyrażenia zainteresowania, o ile nie zostanie do tego wyraźnie upoważniona przez zainteresowane państwo członkowskie.

(*) Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji (Dz.U. L 145 z 31.5.2001, s. 43).

5. W celu opracowania zaproszeń do składania wniosków Komisja uwzględni informacje przekazane na podstawie niniejszego artykułu przez przyjmujące i wnoszące wkład państwa członkowskie, mając w szczególności na uwadze:

- a) cele zaproszeń;
- b) formę dotacji (wsparcie inwestycji lub wsparcie operacyjne);
- c) energię wytworzoną ze źródeł odnawialnych w okresie objętym wsparciem lub moc (kWh lub kW), stanowiące podstawę dotacji;
- d) kwalifikujące się technologie;
- e) cenę maksymalną;
- f) ograniczenia lokalizacyjne, geograficzne i regulacyjne oraz kryteria środowiskowe;
- g) okres realizacji projektów;
- h) podział statystycznych korzyści między państwa członkowskie wnoszące wkład i przyjmujące państwa członkowskie;
- i) kryteria przyznawania wsparcia finansowego.

6. Komisja oblicza cenę maksymalną, o której mowa w ust. 5 niniejszego artykułu, m.in. na podstawie informacji przekazanych przez państwa członkowskie na etapie wyrażania zainteresowania i odpowiednich wielkości porównawczych, takich jak wyniki poprzednich zaproszeń, badania kosztów, a w stosownych przypadkach wyniki modelowania. W obliczeniach uwzględnione zostaną regularnie dostosowywane uśrednione koszty wytworzenia energii w ramach danej technologii energii ze źródeł odnawialnych.

7. Przed ogłoszeniem zaproszenia do składania wniosków Komisja informuje państwa członkowskie o swoim zamiarze ogłoszenia zaproszenia oraz przewidywanych elementach opisanych w poprzednich dwóch ustępach.

8. Państwa członkowskie mogą wyrazić opinie na temat informacji przekazanych przez Komisję zgodnie z poprzednim ustępem. Po dokonaniu przeglądu tych uwag w kontekście celów mechanizmu Komisja informuje państwa członkowskie o ostatecznych elementach, o których mowa w ust. 5 i 6.

Artykuł 8

Wiążące zobowiązania przyjmujących państw członkowskich

1. Przyjmujące państwa członkowskie potwierdzają Komisji swoje nieodwołalne i bezwarunkowe zobowiązanie do uczestniczenia w mechanizmie, aby umożliwić instalacjom zlokalizowanym na ich terytorium otrzymanie wsparcia w ramach mechanizmu zgodnie z krajowym systemem regulacyjnym w terminie trzech miesięcy od momentu otrzymania informacji, o której mowa w art. 7 ust. 8. Zobowiązanie jest wiążące.

2. Jeżeli chodzi o wymogi, które muszą spełniać projekty zlokalizowane na ich terytorium, aby otrzymać wsparcie w ramach mechanizmu, przyjmujące państwa członkowskie przekazują następujące informacje na temat:

- a) maksymalnej mocy na terytorium przyjmującego państwa członkowskiego, dostępnej dla projektów wspieranych w ramach mechanizmu, w tym, w stosownych przypadkach, dla danej technologii i w danym roku;
- b) maksymalnej ilości energii generowanej ze źródeł odnawialnych w ramach projektów i, w stosownych przypadkach, ograniczeń lokalizacyjnych;
- c) mającego zastosowanie do promotorów projektu krajowego systemu regulacyjnego w odniesieniu do wsparcia dotyczącego kosztów sieci;
- d) innych istotnych elementów.

3. Przy opracowywaniu procedury udzielenia dotacji Komisja uwzględni informacje otrzymane zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu.

4. Przyjmujące państwo członkowskie potwierdzające swoje zobowiązanie zapewnia Komisji niezbędne wsparcie administracyjne w zakresie wdrażania mechanizmu, w szczególności do celów sprawozdawczości dotyczącej ilości energii ze źródeł odnawialnych wyprodukowanej w ramach projektów otrzymujących bezzwrotne wsparcie w ramach mechanizmu, zlokalizowanych w przyjmującym państwie członkowskim.

5. Przepisy niniejszego artykułu dotyczą odpowiednio państw trzecich uczestniczących w mechanizmie i przyjmujących projekty.

*Artykuł 9***Informowanie o cenach maksymalnych przez Komisję**

Na podstawie wiążących zobowiązań przyjmujących państw członkowskich oraz stosując podejście opisane w art. 7 ust. 6, Komisja określa cenę maksymalną i maksymalny dostępny budżet w EUR w odniesieniu do każdego zaproszenia do składania wniosków, a także opcje państw członkowskich, w przypadku gdy wynik zaproszenia do składania wniosków jest niższy niż cena maksymalna, oraz informuje o nich uczestniczące państwa członkowskie.

*Artykuł 10***Wiążące zobowiązania państw członkowskich wnoszących wkład**

Państwa członkowskie wnoszące wkład potwierdzają Komisji swoje nieodwołalne i bezwarunkowe zobowiązanie do wnoszenia płatności na rzecz mechanizmu w związku z jednym lub kilkoma zaproszeniami do składania wniosków w terminie trzech miesięcy od momentu otrzymania informacji o cenach maksymalnych, o której mowa w art. 9. Zobowiązanie państw członkowskich wnoszących wkład jest wiążące i obejmuje co najmniej następujące elementy w odniesieniu do wkładu wnoszonego do mechanizmu:

- a) wielkość wkładu finansowego wnoszonego przez państwa członkowskie (w EUR) przypadającego na każdą procedurę udzielenia dotacji lub produkcję energii ze źródeł odnawialnych, którą państwo członkowskie będzie wspierało i na podstawie której będą mu przypisywane statystyczne korzyści, wyrażoną w kW lub kWh, według ostatecznej ceny maksymalnej, w połączeniu z maksymalnym dostępnym budżetem podanym w EUR;
- b) terminy płatności;
- c) wskazanie, czy płatności dokonuje się na podstawie ust. 1 czy ust. 2 art. 33 rozporządzenia (UE) 2018/1999;
- d) podział statystycznych korzyści między państwa członkowskie wnoszące wkład i przyjmujące państwa członkowskie.

*Artykuł 11***Zaproszenie do składania wniosków**

1. Na podstawie wiążących zobowiązań przyjmujących państw członkowskich i, w stosownych przypadkach, przyjmujących państw trzecich, oraz wiążących zobowiązań państw członkowskich wnoszących wkład Komisja ogłasza w odpowiednim czasie zaproszenie lub zaproszenia do składania wniosków. Komisja może ogłosić kilka zaproszeń jednocześnie lub przeprowadzić kilka procedur udzielenia dotacji w ramach tego samego zaproszenia. Komisja może również zdecydować o nieogłaszaniu zaproszenia do składania wniosków, jeżeli z zainteresowania wyrażonego przez państwa członkowskie wnoszące wkład lub przyjmujące państwa członkowskie wynikają wielkości zbyt małe, aby udało się zrealizować zaproszenie do składania wniosków, lub jeżeli powiązane koszty transakcji byłyby zbyt wysokie, co podlega ocenie w odniesieniu do poszczególnych zaproszeń do składania wniosków.

2. Zaproszenie do składania wniosków publikuje się po przelaniu płatności przez państwa członkowskie do budżetu Unii.

*Artykuł 12***Procedura oceny**

1. Po przeprowadzeniu weryfikacji kryteriów kwalifikowalności Komisja ocenia złożone wnioski zgodnie z procedurą określoną w art. 200 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.
2. Dotacje przyznaje się najpierw wnioskodawcy oferującemu najniższą cenę, a następnie w kolejności od najniższej do najwyższej ceny, chyba że zgodnie z art. 21 zastosowanie mają inne kryteria udzielenia dotacji.

*Artykuł 13***Nieprowadzenie procedury udzielenia dotacji**

W przypadku gdy po dokonaniu płatności przez państwo członkowskie wnoszące wkład na rzecz mechanizmu nie uda się zakończyć procedury udzielenia dotacji, m.in. w wyniku braku odpowiednich wnioskodawców odpowiadających na zaproszenie do składania wniosków, Komisja oferuje państwu członkowskiemu wnoszącemu wkład możliwość odzyskania kwoty, którą wpłaciło, albo zatrzymanie wkładu w mechanizmie w celu wykorzystania go w nowym zaproszeniu do składania wniosków, w odniesieniu do którego zgodnie z art. 10 państwo członkowskie będzie musiało potwierdzić zwoje zobowiązanie.

*Artykuł 14***Niezrealizowanie projektu przez promotora projektu**

1. Jeżeli promotor projektu nie wywiąże się z obowiązków wynikających z zaproszenia do składania wniosków i odpowiedniej umowy o udzielenie dotacji, zastosowanie mają odpowiednie przepisy rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 regulujące zawieszenie, zakończenie obowiązywania lub obniżenie.
2. Jeżeli zgodnie z ust. 1 w wyniku projektu nie zostanie uzyskana przewidywana moc wytwórcza lub nie zostanie wytworzona przewidywana ilość energii ze źródeł odnawialnych, statystyczne korzyści uzyskane przez państwa członkowskie przypisuje się na podstawie rzeczywistej uzyskanej mocy wytwórczej lub wytworzonej energii ze źródeł odnawialnych. W takim przypadku uznaje się, że uczestniczące państwo członkowskie przedsięwzięło dodatkowe środki zgodnie z art. 32 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2018/1999 w odniesieniu do ilości energii obliczonej przez Komisję na podstawie przewidywanej mocy wytwórczej, wkładu finansowego wniesionego przez państwo członkowskie i cen maksymalnych mających zastosowanie do oferty, w której państwo członkowskie zobowiązało się uczestniczyć, na okres, w którym projekt przyniósłby statystyczne korzyści zgodnie z art. 27 ust. 2 zdanie pierwsze.

SEKCJA II

Format procedury udzielenia dotacji*Artykuł 15***Zasady procedury udzielenia dotacji**

1. Dotacji udziela się w drodze zaproszenia do składania wniosków i następującej po nim procedury udzielenia dotacji.
2. Jeżeli państwo członkowskie uczestniczy w mechanizmie poprzez dokonanie dobrowolnej wpłaty zgodnie z art. 32 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2018/1999, wkład taki można przeznaczyć wyłącznie na projekty wybrane w procedurze udzielenia dotacji, w ramach której jedynym kryterium przyznania dotacji jest najniższa cena.
3. Jeżeli państwo członkowskie uczestniczy w mechanizmie poprzez dokonanie dodatkowej płatności zgodnie z art. 33 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2018/1999, wkład taki można przeznaczyć na wspólne projekty, wspólne projekty z państwami trzecimi, wspólne systemy wsparcia, projekty o małej skali lub innowacyjne projekty technologiczne, projekty w regionach najbardziej oddalonych oraz na odizolowanych i małych wyspach oraz opracowywanie projektów dotyczących włączenia odnawialnych źródeł energii do systemu energetycznego lub innych projektów, które przyczyniają się do tworzenia sprzyjających ram określonych w art. 3 ust. 5 dyrektywy (UE) 2018/2001.
4. Format procedury udzielenia dotacji opiera się na następujących zasadach:
 - a) zapewnia konkurencyjność wniosków o udzielenie dotacji w celu osiągnięcia racjonalnego pod względem kosztów wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych;
 - b) ogranicza ryzyko finansowe, na jakie narażeni są wnioskodawcy w poszczególnych procedurach udzielenia dotacji;
 - c) ogranicza koszty transakcji ponoszone przez wnioskodawców i państwa członkowskie wnoszące wkład.

Artykuł 16

Zakres procedury udzielenia dotacji

1. Wsparcie w formie dotacji przyznaje się w drodze procedur udzielenia dotacji, które zgodnie z kryteriami określonymi w art. 4 ust. 5 dyrektywy (UE) 2018/2001 mogą mieć różny zakres:
 - a) ocena możliwości przeprowadzenia procedur udzielenia dotacji neutralnych pod względem technologii, w ramach których kwalifikowalne są wszystkie technologie zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001;
 - b) zamiast powyższego rozważenie przeprowadzenia procedur udzielenia dotacji dotyczących wielu technologii, w ramach których kwalifikowalne są tylko konkretne technologie mogące zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001 konkurować między sobą;
 - c) procedury udzielenia dotacji dotyczące konkretnych technologii, w ramach których kwalifikowalna jest jedna konkretna technologia określona w dyrektywie (UE) 2018/2001;
 - d) procedury udzielenia dotacji dotyczące konkretnych projektów, w ramach których podmioty realizujące projekty konkurują ze sobą w celu opracowania wstępnie określonego projektu, który może obejmować ograniczenia do konkretnej technologii lub konkretnego miejsca wstępnie określonych przez przyjmujące państwo członkowskie;
 - e) procedury udzielenia dotacji dotyczące konkretnych zastosowań końcowych, w ramach których kwalifikowalne są wyłącznie projekty ukierunkowane na określone zastosowanie końcowe, np. ogrzewanie i chłodzenie lub transport.
2. Komisja określa zakres procedury udzielenia dotacji, uwzględniając preferencje wyrażone przez państwa członkowskie wnoszące wkład i przyjmujące państwa członkowskie, rozwój rynku energii ze źródeł odnawialnych w Unii i inne istotne okoliczności.
3. W procedurach udzielenia dotacji, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, można dopuścić projekty w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych w sektorach energii elektrycznej, ogrzewania i chłodzenia oraz transportu, aby zbadać potencjał racjonalności pod względem kosztów oraz promować konwergencję i współpracę.

Artykuł 17

Forma i przyznawanie dotacji

1. W ramach mechanizmu dotacje przyznaje się na rzecz:
 - a) wsparcia inwestycji w celu zwiększenia zdolności w zakresie produkcji energii ze źródeł odnawialnych;
 - b) wsparcia operacyjnego w celu zachęcenia do obsługi instalacji produkujących energię ze źródeł odnawialnych poprzez dopłaty premii do dochodów rynkowych, zarówno w stałej, jak i w zmiennej kwocie.
2. Komisja określa formę wsparcia na rzecz projektów, w przypadku których udzielono dotacji, uwzględniając preferencje wyrażone przez państwa członkowskie wnoszące wkład i przyjmujące państwa członkowskie, rozwój rynku energii ze źródeł odnawialnych w Unii i inne istotne okoliczności.

Artykuł 18

Wsparcie inwestycji

Jeżeli mechanizm zapewnia wsparcie inwestycji, formę wsparcia, zasady jego wypłacania i pozostałe szczegółowe zasady określa się w odnośnym zaproszeniu do składania wniosków.

Artykuł 19

Wsparcie operacyjne

Jeżeli mechanizm zapewnia wsparcie operacyjne, może ono mieć formę stałej premii lub zmiennej premii. Zasady jego wypłacania i pozostałe szczegółowe zasady określa się w odnośnym zaproszeniu do składania wniosków.

*Artykuł 20***Kryteria kwalifikowalności i wyboru**

Kryteria kwalifikowalności i wyboru określa się w zaproszeniu do składania wniosków, uwzględniając należycie cele działania i przepisy art. 197 i 198 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.

*Artykuł 21***Kryteria udzielenia dotacji**

1. Kryteria udzielenia dotacji dla wniosków określa się w zaproszeniu do składania wniosków zgodnie z art. 15 ust. 2 w zakresie funkcji eliminowania rozbieżności i zgodnie z art. 3 ust. 5 dyrektywy (UE) 2018/2001 w zakresie funkcji stwarzania warunków.
2. Jeżeli chodzi o funkcję stwarzania warunków, kryteria udzielenia dotacji dla wniosków w możliwie największym stopniu odzwierciedlają preferencje wyrażone przez państwa członkowskie, zwłaszcza w odniesieniu do kryteriów środowiskowych.
3. W przypadku projektów demonstracyjnych o szczególnej wartości innowacyjnej w zaproszeniu do składania wniosków można ustalić szczegółowe kryteria udzielania dotacji, w szczególności w odniesieniu do wniosków w ramach procedury udzielenia dotacji dotyczących konkretnych technologii lub konkretnych projektów.

*Artykuł 22***Towar i ilość, na które udziela się dotacji**

1. Towar i ilość, na które udziela się dotacji w ramach procedury udzielenia dotacji, można określić jako zainstalowaną moc w kW lub produkcję energii w kWh. Ilość można określić alternatywnie jako budżet w EUR, a dotacji na moc produkcyjną lub wytworzoną energię można udzielać do wyczerpania budżetu.
2. Jeżeli procedurę udzielenia dotacji opracowano na podstawie określonej mocy lub energii wytworzonej ze źródeł odnawialnych, należy w niej wskazać ilość docelową, a wsparcie przyznaje się projektom, które uzyskały najwyższą ocenę zgodnie z odnośnymi kryteriami udzielenia dotacji, aż do momentu uzyskania ilości docelowej.
3. Jeżeli procedurę udzielenia dotacji opracowano na podstawie budżetu, należy w niej wskazać maksymalną kwotę budżetu, którą przeznaczają się na projekty, które uzyskały najwyższą ocenę zgodnie z odnośnymi kryteriami udzielenia dotacji, aż do momentu wyczerpania budżetu.
4. Ilości w ramach konkurencyjnej procedury udzielenia dotacji określa się przed rozpoczęciem procedury i nie należy ich dostosowywać w trakcie jej wdrażania.

*Artykuł 23***Okresy wdrażania**

1. Okresy wdrażania dostosowuje się do konkretnych technologii i odzwierciedla się w nich realistyczny czas realizacji projektu w odniesieniu do każdej technologii, jednocześnie dążąc do tego, aby oferenci obowiązkowo wykazywali wysoki wstępny poziom zaawansowania.
2. W drodze odstępstwa od ust. 1 w procedurach udzielenia dotacji neutralnych pod względem technologii lub w procedurach udzielenia dotacji dotyczących wielu technologii można określić takie same okresy wdrażania dla wielu technologii, aby wybrać projekty i technologie o najkrótszym czasie realizacji, nie dyskryminując jednocześnie niektórych technologii, które wymagają dłuższych okresów wdrażania.
3. Okresy wdrażania są takie same we wszystkich państwach członkowskich, chyba że mając na względzie konieczność zastosowania uzasadnionych wyjątków, np. w celu ograniczenia systemowych niekorzystnych warunków dla projektów zlokalizowanych w określonych państwach, Komisja stwierdzi, że należy ustalić okresy wdrażania dla poszczególnych państw.

ROZDZIAŁ III

KOORDYNACJA WSPARCIA

Artykuł 24

Połączone finansowanie i koordynacja wsparcia między mechanizmem finansowania a innymi instrumentami unijnymi lub krajowymi

1. Projekty można finansować w ramach połączonego finansowania z mechanizmu i z innych unijnych lub krajowych programów lub instrumentów publicznych lub prywatnych, o ile takie krajowe mechanizmy publiczne są zgodne z przepisami dotyczącymi pomocy państwa, a z budżetu Unii nie finansuje się tych samych kosztów dwukrotnie.
2. Do celów ust. 1:
 - a) w ramach mechanizmu można skoordynować programy prac i procedurę udzielenia dotacji, w tym harmonogram oraz proces składania wniosków i jego monitorowanie, oraz programy prac w ramach innych funduszy unijnych lub krajowych;
 - b) wartość połączonego wsparcia w ramach mechanizmu i innych instrumentów lub programów unijnych nie może przekraczać całkowitego kosztu projektu;
 - c) w ramach projektu nie można łączyć finansowania w ramach mechanizmu z finansowaniem z programów wsparcia prowadzonych przez państwa członkowskie, w ramach których finansuje się te same dodatkowe jednostki;
 - d) suma podlegającego zwrotowi i niepodlegającego zwrotowi wsparcia na rzecz określonego projektu zgodnie z art. 5 ust. 2, bez względu na to, czy wsparcie to pochodzi ze źródeł unijnych czy też krajowych, bądź publicznych czy też prywatnych, nie może przekraczać całkowitego kosztu projektu;
 - e) nie można wykorzystywać podlegającego zwrotowi wsparcia z instrumentów lub programów unijnych przyznanego na określony projekt do wstępnego sfinansowania dotacji udzielonej w ramach mechanizmu na ten sam projekt;
 - f) nie można wykorzystywać dotacji udzielonej w ramach mechanizmu na dany projekt do spłaty podlegającego zwrotowi wsparcia z instrumentów lub programów unijnych przyznanego na ten sam projekt.

ROZDZIAŁ IV

PŁATNOŚCI DOKONYWANE PRZEZ PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE NA RZECZ MECHANIZMU I PODZIAŁ STATYSTYCZNYCH KORZYŚCI

Artykuł 25

Płatności dokonywane przez państwa członkowskie wnoszące wkład

Na podstawie wiążącego zobowiązania podjętego przez państwa członkowskie wnoszące wkład na podstawie art. 10 Komisja wystawia noty debetowe państwom członkowskim wnoszącym wkład. Państwo członkowskie przekazuje płatność na rachunek wskazany w nocie debetowej w określonym w niej terminie.

Artykuł 26

Przydzielanie statystycznych korzyści państwom członkowskim

1. Energia ze źródeł odnawialnych wytworzona w ramach projektów, na które udzielono wsparcia w formie dotacji finansowanych w ramach mechanizmu wyłącznie z płatności państw członkowskich, skutkuje przydzieleniem statystycznych korzyści uczestniczącym państwom członkowskim zgodnie z art. 7 dyrektywy (UE) 2018/2001 i zgodnie z zasadami określonymi w zaproszeniu do składania wniosków.
2. Energii ze źródeł odnawialnych wytworzonej w ramach projektów, na które udzielono wsparcia w formie dotacji finansowanych w ramach mechanizmu wyłącznie ze środków pochodzących z funduszy unijnych lub z wkładów prywatnych, nie przydziela się w ujęciu statystycznym poszczególnym państwom członkowskim, ale zalicza na poczet realizacji wiążącego celu unijnego, o którym mowa w art. 3 ust. 1 dyrektywy (UE) 2018/2001.

3. Przyjmujące państwa członkowskie otrzymują część statystycznych korzyści wynikających z energii ze źródeł odnawialnych wytworzonej w ramach projektów, które zlokalizowano na terytorium tych państw i na które udzielono wsparcia w formie dotacji finansowanych ze źródeł innych niż wkłady państw członkowskich w ramach realizowanej przez mechanizm funkcji stwarzania warunków. Podział statystycznych korzyści między przyjmujące państwa członkowskie określa się zgodnie z art. 27.
4. Fundusze unijne lub wkłady prywatne, które przyczyniły się do wytworzenia energii zaliczonej na poczet realizacji wiążącego celu unijnego zgodnie z art. 3 ust. 1 dyrektywy (UE) 2018/2001, rozlicza się odrębnie od wspólnych wkładów państw członkowskich.
5. Energia ze źródeł odnawialnych wytworzona w ramach projektów, na które udzielono wsparcia w formie dotacji w ramach mechanizmu finansowanego – z jednej strony – ze środków uzyskanych z płatności państw członkowskich i – z drugiej strony – z funduszy unijnych lub wkładów prywatnych, przynosi statystyczne korzyści państwom członkowskim wnoszącym wkład do wysokości proporcjonalnego udziału, jaki stanowią płatności państw członkowskich, i na zasadach, które określono w zaproszeniu do składania wniosków w odniesieniu do podziału korzyści statystycznych między państwa członkowskie wnoszące wkład i przyjmujące państwa członkowskie. W odniesieniu do statystycznych korzyści dla przyjmujących państw członkowskich stosuje się przepisy ust. 3.

Artykuł 27

Podział statystycznych korzyści między państwa członkowskie wnoszące wkład i przyjmujące państwa członkowskie

1. Energią ze źródeł odnawialnych przypisywaną państwom członkowskim wnoszącym wkład i przyjmującym państwom członkowskim jest energia ze źródeł odnawialnych wytworzona przez instalacje, na które udzielono wsparcia w ramach określonego zaproszenia do składania wniosków, w którym uczestniczyły te państwa członkowskie.
2. Energia ze źródeł odnawialnych wytworzona przez instalacje, na które udzielono wsparcia w ramach mechanizmu, przynosi statystyczne korzyści państwom członkowskim wnoszącym wkład za okres wdrażania określony w zaproszeniach do składania wniosków, o którym powiadomiono państwa członkowskie zgodnie z art. 7 ust. 7 i 8 i który obliczono na podstawie przewidywanego podlegającego amortyzacji cyklu życia lub ekonomicznego cyklu życia technologii, na którą udzielono wsparcia. Po upływie tego okresu wszystkie statystyczne korzyści zostają przypisane przyjmującym państwom członkowskim.
3. Z zastrzeżeniem ust. 2 energię ze źródeł odnawialnych wytworzoną przez instalacje, na które udzielono wsparcia w ramach mechanizmu, przypisuje się statystycznie zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001 i dzieli w następujący sposób:
 - a) 80 % na rzecz państw członkowskich wnoszących wkład;
 - b) 20 % na rzecz przyjmujących państw członkowskich.
4. Komisja może zaproponować odstępstwo od zasad podziału, które określono w ust. 2 niniejszego artykułu, i przypisać energię państwom członkowskim wnoszącym wkład i przyjmującym państwom członkowskim w proporcji 50–100 % na rzecz państw członkowskich wnoszących wkład i 0–50 % na rzecz przyjmujących państw członkowskich, przy czym suma części przypisanych zarówno państwom członkowskim wnoszącym wkład, jak i przyjmującym państwom członkowskim, wynosi 100 %. Zaproponowany podział ma zastosowanie do określonego zaproszenia do składania wniosków i opiera się na następujących kryteriach:
 - a) prawdopodobieństwie, że zaproszenie przyciągnie zrównoważone zainteresowanie państw członkowskich wnoszących wkład i przyjmujących państw członkowskich, aby zapewnić rzeczywistą konkurencję ofert;
 - b) prawdopodobieństwie, że w wyniku zaproszenia w ramach mechanizmu wsparcie w ogóle nie zostanie udzielone lub zostanie udzielone w ograniczonym zakresie;
 - c) potencjalnych kosztach, w tym kosztach integracji systemów, które przyjmujące państwa członkowskie mogą ponieść.
5. Komisja zawiadamia państwa członkowskie o podziale, który ma zamiar zastosować w zaproszeniu do składania wniosków, zgodnie z art. 7 ust. 7 i 8.
6. W przypadku energii ze źródeł odnawialnych wytworzonej przez instalacje, na które udzielono wsparcia w ramach mechanizmu i które znajdują się w państwach trzecich uczestniczących w mechanizmie, 100 % statystycznych korzyści dzieli się między państwa członkowskie wnoszące wkład, zgodnie z art. 11 dyrektywy (UE) 2018/2001.

*Artykuł 28***Zgłaszanie produkcji energii i obliczanie statystycznych korzyści przez Komisję**

1. Przyjmujące państwa członkowskie oraz państwa trzecie uczestniczące w mechanizmie i przyjmujące projekty zgłaszają Komisji dwa razy do roku – do dnia 1 stycznia i do dnia 1 lipca roku następującego po roku produkcji – dostępne dane dotyczące produkcji energii w danym roku, pochodzącej z projektów finansowanych w ramach mechanizmu.
2. Komisja co roku oblicza rzeczywiste statystyczne korzyści do przydzielenia uczestniczącym państwom członkowskim i przekazuje odnośne dane uczestniczącym państwom członkowskim do dnia 1 października roku następującego po roku produkcji, a uczestniczące państwa członkowskie zgłaszają te korzyści zgodnie z przepisami dyrektywy (UE) 2018/2001. Łączne przypisane statystyczne korzyści odpowiadają rzeczywistej wytworzonej energii zgodnie z danymi i wartościami rynkowymi przekazanymi przez państwa członkowskie.

ROZDZIAŁ V

PRZEPISY KOŃCOWE*Artykuł 29***Ocena**

1. Komisja przeprowadza ocenę funkcjonowania mechanizmu w ramach przeglądu, o którym mowa w art. 45 rozporządzenia (UE) 2018/1999.
2. W ramach tej oceny Komisja ocenia przede wszystkim synergię między mechanizmem i innymi odpowiednimi programami unijnymi, skuteczność mechanizmu w zakresie realizacji celów, o których mowa w art. 3 ust. 5 dyrektywy (UE) 2018/2001 oraz w art. 32 ust. 3 lit. d), art. 32 ust. 4 i art. 33 rozporządzenia (UE) 2018/1999, skuteczność udzielania form wsparcia projektów podlegającego zwrotowi w ramach mechanizmu oraz skuteczność łączenia form wsparcia podlegającego zwrotowi z formami wsparcia niepodlegającego zwrotowi poprzez działania łączone w ramach unijnego instrumentu wsparcia inwestycji.
3. Na podstawie wyników oceny, o której mowa w ust. 1, Komisja – w stosownych przypadkach – przedstawia wnioski w celu zapewnienia, by mechanizm przyczyniał się do postępów w kierunku realizacji celów, o których mowa w ust. 2.
4. Komisja przekazuje wyniki ocen przeprowadzonych na podstawie ust. 1 i 2 Komitetowi ds. Unii Energetycznej oraz publikuje je.

*Artykuł 30***Sprawozdawczość**

1. Co roku do dnia 31 października Komisja przekazuje Komitetowi ds. Unii Energetycznej sprawozdanie z funkcjonowania mechanizmu oraz jego wkładu w realizację wiążącego celu unijnego w zakresie energii ze źródeł odnawialnych na 2030 r. i celów Europejskiego Zielonego Ładu. Sprawozdanie to podawane jest do wiadomości publicznej.
2. Co roku do dnia 31 października Komisja przekazuje Komitetowi ds. Unii Energetycznej i Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie na temat wykorzystania zewnętrznych dochodów państw członkowskich przeznaczonych na określony cel i funduszy unijnych przeznaczonych na rzecz mechanizmu, kwoty wsparcia udzielonego w roku poprzednim oraz kwoty nierozdzielonych funduszy, która pozostała w ramach mechanizmu.

Artykuł 31

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 15 września 2020 r.

W imieniu Komisji
Ursula VON DER LEYEN
Przewodnicząca
